

POST
PP DANMARK

Returneres ved varig adresseændring

numismatisk rapport 85

I 20 a

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

THE 'GRAND IMPERIAL'
with 118 Steel Tongues.
No. 104.

OR FOR PRIVATE USE FOR
Arrangement to Play Twice. Flat bottomed with deep Cash Drawer.

PENNY-IN-SLOT.

Nordiske mønter i reklamens - og musikkens - tjeneste
Fra Nicolai Wilhelm Wrights hånd

September 2005

ouse of
nker
ny

tz Rudolf Künker
xpertisé.
auctions of inter-

06 20 20 or at
hearing from you.

ER
IG

snabrtick
nker.de

Fra Nicolai Wilhelm Wrights hånd

Af Michael Märcher

1) Rigsarkivet, Arkivnr. 420: Sager vedr. Møntvæsnet 1771-1848(64), 420.33: 1783: Indkomne sager til møntjournalen, sag 107; 420.34: 1784: Indkomne sager til møntjournalen, sag 3; [Http://www.gladsaxegymnasium.dk/2/bauert.htm](http://www.gladsaxegymnasium.dk/2/bauert.htm) per 28. 7. 2005.

2) Rønning, Bjørn R.: Den Kongelige Mynt 1628-1686-1806, (Østerås, 1986), s. 194.

3) Rigsarkivet, op. cit., 420.34, sag 14.

I midten af 1783 blev en udvidelse af den faste stab ved Mønterne i Altona og København godkendt. Til hvert sted skulle der knyttes henholdsvis tre reserveprægere, en reservesmed, en reservesmelter og en stempelskærerlærling. I januar 1784 var der ikke fundet en lærling til nogen af de to Mønter, men senere i 1784 lykkedes det efter lidt problemer for stempelskæreren i København, Johan Ephraim Bauert, at få antaget sin søn Georg Valentin Bauert til lærling.¹

Anderledes var situationen ved Mønten i Kongsberg, som i 1770'erne og indtil anden halvdel af 1780'erne var helstatens vigtigste Mønt. Der havde den ansatte stempelskærer, Anders Lunde, i 1782 fået Nicolai Wilhelm Wright som stempelskærerlærling. N. W. Wright opnåede dog aldrig at blive ansat som stempelskærer ved nogen af helstatens Mønter, men der er ingen tvivl om, at han havde talent. Bjørn R. Rønning skriver:

*"De prøver på lærlingens ferdigheder som med mellemrom ble sendt ned til Finanskollegiet, må ha virket lovende."*²

Der er næppe bevaret mange af disse prøver, men for nylig stødte undertegnede på et par af dem.³ De viser, som B. R. Rønning antog, at N. W. Wright bestemt havde talent. Den ene er en tegning af bagsidemotivet til en 24 skilling, mens det andet er et aftryk fra et 2 skilling forsidestempel. Begge dele er her gengivet forstørret, men illustrationen af aftrykket viser desværre langt fra originalens kvalitet.

Prøvernes lighed med mønter præget på Mønten i Kongsberg er særdeles stor, og når periodens mange problemer med stempelforsyningerne i og til Mønten haves i erindring, så kunne man et øjeblik få den tanke, at stempler lavet af N. W. Wright har været anvendt på Mønten i Kongsberg f.eks. ved de store udmøntninger af 2 skillinger. Han var trods alt tilknyttet Mønten i Kongsberg indtil 1790.⁴

Intet direkte bevis haves dog for ovenstående, og dette må blot betragtes som helt overordnede overvejelser, der fremkom i forbindelse med publiceringen af de to prøver. Det gælder desuden, at B. R.

Rønnings gennemgang fra Mønten i Kongsberg i den faste stab af dydelige tegn på eller tilhørende.

Samtidig bør det bemærkes, at det er fra N. W. Wrights hånd, at Kongsberg i den faste stab af B. R. Rønning skriver opgaver, at han skulle publicere stempelskæreren

¹Rønning, Bjørn R.: "Den Kongelige Mynt" s. 194.

Dan Auktio

Da der mang auktione - mø

Ær

Bestyrelsen

- 10 procent
- 5 procent
- 2,5 procent (dog ma

Hammersla

Ved modtagel er der muli

Wrights hånd

idelse af den faste stab ved
avn godkendt. Til hvert sted
vis tre reserveprægere, en
lter og en stempelskærer-
ikke fundet en lærling til
ere i 1784 lykkedes det efter
ereren i København, Johan
et sin søn Georg Valentin

1 ved Mønten i Kongsberg,
en halvdel af 1780'erne var
er havde den ansatte stem-
1782 fået Nicolai Wilhelm
ling. N. W. Wright opnåede
stempelskærer ved nogen af
ngen tvivl om, at han havde
r:

*ordigheder som med mel-
nsskollegiet, må ha virket*

ge af disse prøver, men for
et par af dem.³ De viser, som
Wright bestemt havde talent,
demotivet til en 24 skilling,
et 2 skilling forsidestempel.
størret, men illustrationen af
fra originalens kvalitet.
mønter præget på Mønten i
for, og når periodens mange
elforsyningerne i og til Møn-
„ så kunne man et øjeblik få
ler lavet af N. W. Wright har
ønten i Kongsberg f.eks. ved
nger af 2 skillinger. Han var
Mønten i Kongsberg indtil

shaves dog for ovenstående,
gtes som helt overordnede
om i forbindelse med publi-
Det gælder desuden, at B. R.

Rønnings gennemgang af det skriftlige kildemateriale fra Mønten i Kongsberg antageligt havde afsløret tydelige tegn på eller direkte argumenter for ovenstående.

Samtidig bør det dog overvejes, om stempler fra N. W. Wrights hånd kan være tilgæet Mønten i Kongsberg i den fastansatte stempelskærers navn. B. R. Rønning skriver jo f.eks. også om lærlingens opgaver, at han skulle "kunne assistere eller dublere stempelskæreren."⁵

³ Rønning, Bjørn R.: "Den . . .", op. cit., s. 194.

⁵ Ibid.

Dansk Numismatisk Forening: Auktionsmateriale søges

Da der mangler materiale til Dansk Numismatisk Forenings auktioner, søger vi materiale blandt medlemmerne – mønter, medaljer, pengesedler, litteratur.

Ændret sælgersalær

Bestyrelsen har besluttet at ændre salæret for sælger – for hvert nummer afregnes

- 10 procent for de første 500 kr.
- 5 procent for beløbet mellem 500 og 1.000 kr.
- 2,5 procent af beløbet der overstiger 1.000 kr. (dog maks. 500,- pr. lot)

**Maksimumsalær
kr. 500,- pr. lot**

**Eksempel:
Hammerslag på 1.400 kr. giver et salær på 85 kr.
(mod tidligere 140 kr.)**

Ved modtagelse af større samlinger af bedre materiale, er der mulighed for at aftale et individuelt salær.